VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Skarbu Państwa**
(nr 26)
z dnia 27 czerwca 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Skarbu Państwa (nr 26)

27 czerwca 2012 r.

Komisja Skarbu Państwa, obradująca pod przewodnictwem posła **Adama Szejnfelda (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- informacja na temat dotychczas zgłoszonych propozycji do planu pracy Komisji na II półrocze bieżącego roku;

- wybór zastępcy przewodniczącego Komisji;

- rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2011 r. (druk nr 485) w zakresie działania Komisji Skarbu Państwa.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jan Bury** sekretarz stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa wraz ze współpracownikami, **Andrzej Sowiński** wicedyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wziął pracownik Kancelarii Sejmu: **Wiesław Kozioł** - z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji. Witam pana ministra Burego wraz ze współpracownikami, przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, zaproszonych gości oraz członków Komisji Skarbu Państwa.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia przewiduje informację o propozycjach do planu pracy Komisji – a nie jak napisano w zawiadomieniu rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2012 r., plan będzie uchwalany na kolejnym posiedzeniu. Chodzi o zasygnalizowanie kierunku, w którym zmierzają dotychczas zgłoszone propozycje. Jeżeli będą kolejne propozycje, to będę prosił o zgłoszenie ich na piśmie. Ostateczny projekt planu przedłożymy pod głosowanie na kolejnym posiedzeniu. Punkt drugi – rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2011 r. (druk nr 485) w zakresie działania Komisji Skarbu Państwa. Na wczorajszym posiedzeniu Komisji zapowiadałem, że będę proponował rozszerzenie porządku dziennego o punkt: wybór zastępcy przewodniczącego Komisji Skarbu Państwa. Wpłynął stosowny wniosek w tej sprawie. Myślę, że merytoryczną część zostawilibyśmy jako ostatni punkt.

Teraz przedstawiłbym propozycje tematów do planu pracy. Jako drugi punkt proponowałbym rozszerzenie składu prezydium Komisji Skarbu Państwa. I trzeci punkt – rozpatrzenie sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli.

Szanowni państwo, dotychczas wpłynęły następujące propozycje do planu pracy Komisji:

1. Stan rynku papierów wartościowych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji Giełdy Papierów Wartościowych SA po procesie prywatyzacji;
2. Perspektywy przekształceń własnościowych w górnictwie węgla kamiennego;
3. Informacja o restrukturyzacji i planach prywatyzacji spółek żeglugowych;
4. Informacja na temat nadzoru nad mieniem Skarbu Państwa oraz planowane zmiany w tym zakresie;

5. Informacja na temat stanu realizacji dotychczasowych oraz planowanych inwestycji w Grupie Lotos SA (to jest temat, który chcielibyśmy podjąć na posiedzeniu wyjazdowym do Gdańska);
6. Informacja o restrukturyzacji spółek sektora obronnego, z uwzględnieniem procesu konsolidacji kapitałowej w Grupie Bumar;
7. Rozpatrzenie projektu ustawy o zachowaniu przez państwo większościowego pakietu Grupy Lotos SA;
8. Informacja na temat aktualnej sytuacji oraz planach rozwoju i przygotowaniach do debiutu giełdowego Polskiego Holdingu Nieruchomości;
9. Stan i perspektywy rozwoju spółek sektora wielkiej chemii;
10. Spółki uzdrowiskowe – stan oraz perspektywy przekształceń własnościowych;
11. Informacja na temat kontraktów menedżerskich;
12. Sektor przemysłu obronnego – stan oraz perspektywy rozwoju, z uwzględnieniem planowanych przekształceń własnościowych (ten temat powtarza się, zatem to będzie jeden temat dotyczący tego sektora z uwzględnieniem sytuacji Grupy Bumar);
13. Transport kolejowy – informacja na temat stanu i planowanych zmian organizacyjnych, funkcjonalnych i własnościowych w spółkach Grupy PKP SA.

Przedstawiłem kilkanaście tematów. Ten katalog jest już bardzo obszerny, jeśli chodzi o kalendarz na następne półrocze. Należy pamiętać, że dochodzą różne tematy w trakcie pracy. Jeżeli będą inne propozycje, to będziemy starali się je uwzględnić.

Czy ktoś z państwa chciałby zgłosić teraz propozycję do planu pracy? Proszę pamiętać, że kalendarz nie jest z gumy.

Pan poseł Szałamacha, proszę. Następnym mówcą będzie pani poseł Zaremba.

Poseł Paweł Szałamacha (PiS):

Panie przewodniczący, prosilibyśmy o wprowadzenie do planu pracy tematu – „Sytuacja i perspektywy prywatyzacji PLL LOT".

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Bardzo dobrze. Słusznie.

Pani poseł Zaremba, proszę.

Poseł Renata Zaremba (PO):

Dziękuję. Uwzględniono już temat dotyczący sektora chemii. Prosiłabym o wprowadzenie informacji na temat procesu prywatyzacji i restrukturyzacji sektora elektroenergetycznego. Uważam, że jest to bardzo ważny temat. Drugi temat – omówienie planu prywatyzacji MSP na lata 2012–2013.

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Aziewicz, proszę.

Poseł Tadeusz Aziewicz (PO):

Wiem, że mamy obszerny program i mało czasu. Ale wydaje mi się, że warto, aby Komisja Skarbu Państwa zajęła się jednak oceną czy analizą przebiegu procesu komunalizacji spółek Skarbu Państwa. Kilka takich decyzji zostało podjętych w przeszłości. Być może w przyszłości również będą podjęte. Mamy stosunkowo mało wiedzy na temat przebiegu tego procesu i sytuacji podmiotów skomunalizowanych. Dlatego sądzę, że warto wprowadzić do planu pracy informację na temat przebiegu procesu komunalizacji spółek Skarbu Państwa i nadzoru nad sytuacją skomunalizowanych podmiotów.

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Dziękuję bardzo.

Przypominam, że niektóre ze zgłoszonych tematów były już przedmiotem obrad w pierwszym półroczu. Projekt planu zostanie przygotowany przez prezydium. Następnie będzie państwu przedstawiony do uchwalenia bądź zmodyfikowania. Chciałbym jednak, żebyśmy nie powielali tematów – chyba że zaszły nowe okoliczności – inaczej nazwanych, ale dotyczących tego samego sektora, bo w ciągu dwóch czy trzech miesięcy otrzymamy prawie identyczną informację rządu i będziemy przeprowadzać prawie identyczną pod względem merytorycznym, a co najwyżej inną pod względem emocjo-

nalnym dyskusję. Elektroenergetyka chyba dwukrotnie była omawiana przez Komisję. Komunalizacja podobnie, aczkolwiek w nieco innym aspekcie. Nie dyskutujmy. Sygnalizuję tylko. Nie uchwalamy dzisiaj planu pracy. Zgłaszamy jedynie propozycje.

Pani poseł Zaremba, proszę.

Poseł Renata Zaremba (PO):

Jeśli chodzi o elektroenergetykę, to chciałabym zwrócić uwagę, że jest nowy prezes największej grupy – PGE, który wyrażał już swoją opinię na temat strategii przyjętej przez poprzedni zarząd. Myślę, że warto o tym porozmawiać, poznać pana prezesa i jego plany dotyczące tego sektora.

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Proponowałbym bardziej skonkretyzować temat. Bowiem czym innym jest pytanie o strategię rozwoju największej spółki energetycznej w Polsce, a czym jest pytanie o cały sektor. O sektorze elektroenergetycznym rozmawialiśmy na jednym z ostatnich posiedzeń Komisji. Pan prezes PGE – usprawiedliwiony – nie był obecny na tym posiedzeniu. Sądzę, że sformułowanie tematu ze wskazaniem na Grupę PGE byłoby nową jakością.

Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zgłosić propozycję tematu? Nie widzę zgłoszeń.

Przypominam, że propozycje można zgłaszać również na piśmie, mailem lub faksem do sekretariatu Komisji.

Przechodzimy do punktu drugiego – rozszerzenie składu prezydium Komisji Skarbu Państwa.

Pan poseł Pacholski, proszę.

Poseł Michał Pacholski (RP):

Szanowna Komisjo, chciałbym zarekomendować państwu kolegę Macieja Wydrzyńskiego na stanowisko zastępcy przewodniczącego Komisji Skarbu Państwa.

Maciej Wydrzyński pochodzi z Torunia. Z wykształcenia jest geodetą. W latach 1995––1999 kształcił się i mieszkał w Niemczech. Od 1999 r, do 2001 r. był członkiem Rady Krajowej ZMW. W latach 2004–2005 był członkiem zarządu Fundacji „Feniks" – organizacji pożytku publicznego na rzecz osób niepełnosprawnych. W latach 2010–2011 piastował stanowisko prezesa Fundacji „Kultura". Od 1996 r. do dnia wyborów parlamentarnych w 2011 r. prowadził działalność gospodarczą, współpracując z wieloma partnerami w Skandynawii i Europie Środkowej.

Kolega Maciej Wydrzyński biegle włada językiem niemieckim i angielskim oraz rosyjskim w stopniu komunikatywnym. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Dziękuję bardzo.

Czy są inne kandydatury? Nie widzę zgłoszeń.

Czy pan poseł Wydrzyński wyraża zgodę na kandydowanie.

Poseł Maciej Wydrzyński (RP):

Tak. Wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Dziękuję uprzejmie.

Została zgłoszona jedna kandydatura. Kandydat wyraził zgodę na kandydowanie. Zamykam listę.

Kto z państwa jest za wyborem pana posła Wydrzyńskiego na zastępcę przewodniczącego prezydium Komisji Skarbu Państwa? Dziękuję bardzo. Kto jest przeciw? Nie widzę zgłoszeń. Kto wstrzymał się?

Za wyborem głosowało 12 posłów. Panie sekretarzu, są wątpliwości co do liczby głosów wstrzymujących.

Zapytuję ponownie, czy ktoś wstrzymał się od głosu? Nie widzę. Czyli niektórzy posłowie nie wzięli udziału w głosowaniu.

Poseł Tadeusz Aziewicz (PO):

Jedna osoba wstrzymała się od głosu.

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Jedna osoba wstrzymała się.

Czyli 12 osób było za wyborem pana posła Wydrzyńskiego na zastępcę przewodniczącego Komisji, nikt nie był przeciw, jedna osoba wstrzymała się od głosu. Zatem przegłosowaliśmy rozszerzenie składu prezydium.

Panie pośle, gratuluję i zapraszam do stołu prezydialnego.

Poseł Maciej Wydrzyński (RP):

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Przechodzimy do kolejnego punktu porządku obrad – rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2011 r. (druk nr 485) w zakresie działania Komisji Skarbu Państwa.

Proszę pana dyrektora o przedstawienie sprawozdania. Potem otworzę dyskusję.

Wicedyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli Andrzej Sowiński:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, przypadł mi w udziale zaszczyt przedstawienia państwu sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2011 r. w zakresie działania Komisji. Państwo posłowie otrzymali obszerny materiał w druku nr 485. Są tam syntetycznie przedstawione – nie jest to całość informacji, które opracowaliśmy i przedstawiliśmy Wysokiej Izbie – wszystkie informacje o wynikach kontroli. W bieżącym roku nieco zmienił się układ sprawozdania. Zawiera on m.in. rozdział poświęcony kontrolom dotyczącym działu – Skarb Państwa. Przy czym od razu chcę zaznaczyć, że nie wszystkie kontrole, z którymi można bezpośrednio wiązać zainteresowanie Komisji, są omówione w tym rozdziale. Również w działach takich, jak Gospodarka czy Obrona Narodowa są omówione wyniki kontroli, które mają związek ze Skarbem Państwa. W moim syntetycznym wystąpieniu postaram się przedstawić część z tych kontroli.

Podstawowym celem działalności kontrolnej prowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w zakresie właściwości Komisji Skarbu Państwa była m.in. ocena działań organów administracji rządowej oraz innych jednostek organizacyjnych funkcjonujących przede wszystkim w ramach działów Skarb Państwa i Gospodarka, ale także ocena przebiegu i stanu przekształceń własnościowych w gospodarce narodowej, gospodarowania mieniem Skarbu Państwa i ochrony interesów państwa. Zadania w tym zakresie realizował głównie Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Departament opracował 19 informacji o wynikach kontroli przeprowadzonych w 2010 r. i 2011 r.

Najważniejsze z nich, będące w zainteresowaniu Komisji Skarbu Państwa, to m.in. realizacja prywatyzacji bezpośredniej przez wojewodów. Informację o wynikach tej kontroli przekazaliśmy do Sejmu w lipcu ub.r., podobnie jak cztery inne informacje, które w letnich miesiącach ub.r. zostały przekazane do Wysokiej Izby.

W zakresie kontroli realizacji prywatyzacji bezpośredniej przez wojewodów NIK – mimo stwierdzonych nieprawidłowości – oceniła pozytywnie ich działania. Kontrola obejmowała wykonywanie nadzoru właścicielskiego, w zasadzie założycielskiego w odniesieniu do tych przedsiębiorstw, a także prywatyzację przedsiębiorstw państwowych. Wojewodowie w ramach nadzoru właścicielskiego nie stworzyli trwałych podstaw do rozwoju tych podmiotów i wzrostu ich wartości. Nie przyniosła poprawy w tym zakresie stosowana na szeroką skalę praktyka tzw. kontraktów menedżerskich, polegająca na powierzeniu obowiązków kierowania przedsiębiorstwami zarządcom w miejsce dyrektorów tych podmiotów. Można wskazać, że ubocznym skutkiem tej praktyki był obowiązek powołania rad nadzorczych, których utrzymanie stanowiło znaczący ciężar dla finansów tych przedsiębiorstw. Za zbyt niskie NIK uznała tempo zmian własnościowych, jeśli zważyć, że liczba sprywatyzowanych przedsiębiorstw w okresie objętym kontrolą – 3,5 roku – była blisko trzykrotnie mniejsza od liczby podmiotów wykreślonych z rejestru przedsiębiorców w związku z zakończeniem wobec nich procesów upadłości lub likwidacji z przyczyn ekonomicznych.

Kolejną kontrolą, której wyniki zostały przedstawione latem ub.r. była kontrola restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstw transportu autobusowego. Temat kontroli koresponduje z jedną z propozycji zgłoszonych do planu pracy Komisji. W ramach tej kontroli zajmowaliśmy się m.in. kwestią komercjalizacji przedsiębiorstw komunikacji samochodowej, a także sprawą przekazywania przez ministra skarbu państwa akcji jednoosobowych spółek Skarbu Państwa jednostkom samorządu terytorialnego, czyli mieliśmy do czynienia z komunalizacją. W naszej ocenie, wyniki tych działań nie przyniosły efektów w postaci usprawnienia zarządzania lub skutecznej restrukturyzacji tych podmiotów. Izba oceniła negatywnie – pod względem gospodarności, rzetelności i celowości – działania organów administracji publicznej w zakresie restrukturyzacji branży transportu autobusowego. Nie uwzględniały one uwarunkowań funkcjonowania spółek i przedsiębiorstw, a brak rzetelnej analizy sytuacji poszczególnych podmiotów powodował błędne decyzje w zakresie zmian własnościowych i organizacyjnych. Minister skarbu państwa wykonujący prawa właścicielskie wobec 80 spółek z tej branży podejmował decyzje dotyczące ich przekształceń z pominięciem rekomendacji zawartych w zlecanych przez niego analizach prywatyzacyjnych. Nie uwzględniał w tych decyzjach czynników takich, jak interes spółki i wynikająca z tego wartość spółki jako majątku Skarbu Państwa, czy też interes społeczny związany ze świadczeniem przez te podmioty usług o charakterze użyteczności publicznej. W sytuacji nieskuteczności procesów prywatyzacji i komunalizacji minister skarbu państwa nie zapewniał także realizacji koniecznych działań służących naprawie spółek będących w najtrudniejszej sytuacji. Negatywna opinia dotyczyła także wykonywania przewozów pasażerskich przez te podmioty. Spółki i przedsiębiorstwa komunikacji samochodowej naruszały przepisy dotyczące zasad wykonywania przewozów, w tym zwłaszcza warunki udzielonych zezwoleń oraz obowiązki informacyjne wobec pasażerów. Nierzetelna była obsługa pasażerów. Nie dochowywano przepisów w zakresie informacji dla podróżnych. Nie podejmowano działań podnoszących jakość usług przewozowych.

NIK zajmowała się również kontrolą zabezpieczenia interesu publicznego w związku z realizacją tzw. ustawy kompensacyjnej wobec Stoczni Gdynia SA oraz Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o. o. Izba – pomimo stwierdzonych nieprawidłowości – pozytywnie oceniła działania zarządcy kompensacji, tj. firmy Bud Bank Leasing Sp. z o. o., prezesa Agencji Rozwoju Przemysłu SA, pełniącego w postępowaniu kompensacyjnym rolę organu pierwszej instancji, oraz obsługującej go Agencji Rozwoju Przemysłu, a także ministra skarbu państwa jako organu, który przygotowywał podstawy prawne postępowania kompensacyjnego i sprawował nadzór nad jego przebiegiem.

Zajmowaliśmy się również przemysłem maszynowym. NIK – pomimo stwierdzonych nieprawidłowości – pozytywnie oceniła przebieg i efekty procesów restrukturyzacyjnych w skontrolowanych spółkach przemysłu maszynowego oraz sposób wykonywania przez ministra skarbu państwa nadzoru właścicielskiego nad tymi podmiotami. Należy jednak zaznaczyć, że procesy restrukturyzacji były inicjowane i samodzielnie realizowane przez władze kontrolowanych spółek, bowiem nie powstał program restrukturyzacyjny wspólny dla wszystkich spółek sektora. W okresie objętym kontrolą minister skarbu państwa nadzorował 53 spółki zaliczane do tego sektora spośród prawie 15 tys. podmiotów w nim funkcjonujących. Należy jednak zwrócić uwagę, że w planie prywatyzacji na lata 2008–2011 założono zakończenie procesów prywatyzacji wszystkich podmiotów sektora. Natomiast sprzedano udziały lub akcje 8 spółek, a w 5 podmiotach procesy prywatyzacyjne były w różnym stadium zaawansowania.

Kolejnym sektorem, który analizowaliśmy w toku naszych kontroli był sektor spółek przemysłowego potencjału obronnego. Badaliśmy wpływ wsparcia środkami publicznymi na sytuację spółek w tym sektorze. Mimo stwierdzonych nieprawidłowości, NIK pozytywnie oceniła wsparcie udzielane przez ministra gospodarki i prezesa Agencji Rozwoju Przemysłu procesom restrukturyzacji spółek przemysłowego potencjału obronnego w ramach prowadzonej polityki gospodarczej wobec tego sektora.

Niestety, należy stwierdzić, że konkurencyjność krajowego przemysłu obronnego nie uległa poprawie w oczekiwanej skali. Spółki tego sektora nadal borykają się z poważnymi problemami strukturalnymi.

W bieżącym roku przekazaliśmy Wysokiemu Sejmowi oraz Komisji informację o wynikach kontroli prywatyzacji w sektorze farmaceutycznym. NIK – pomimo stwierdzonych nieprawidłowości – pozytywnie oceniła przebieg procesów prywatyzacji w sektorze farmaceutycznym w latach 2007 – I półrocze 2011 r. oraz działania organów i podmiotów w nich uczestniczących. Od 2008 r. zintensyfikowano procesy prywatyzacji spółek farmaceutycznych, mimo osłabienia koniunktury gospodarczej. Nie sprywatyzowano dwóch spółek będących w trudnej sytuacji ekonomicznej i obciążonych zbędnymi nieruchomościami. Nie znaleziono również nabywcy na mniejszościowy pakiet akcji w jednej ze spółek. Inwestorzy realizowali na ogół zobowiązania wynikające z umów prywatyzacyjnych, a gdy nie zostały wykonane minister skarbu państwa egzekwował należne kary. Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na opóźnieniach w ponoszeniu i nieuzasadnionych kosztach w procesach prywatyzacji, niepodjęciu próby podwyższenia ceny akcji jednej ze spółek oraz sprzedaży zbyt dużej liczby akcji innej spółki.

W ostatnich dniach do Sejmu i Komisji została przekazana informacja o wynikach kontroli rozwoju i wykorzystania odnawialnych źródeł energii elektrycznej. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła funkcjonowanie systemu wspierania rozwoju i wykorzystania odnawialnych źródeł energii elektrycznej oraz efektywność podejmowanych działań, mimo że nie udało się w pełni zrealizować celów strategicznych określonych w dokumentach rządowych, m.in. w „Polityce energetycznej Polski do 2025 r. i 2030 r.”. Należy jednak zwrócić uwagę, że w badanym okresie ostatnich lat produkcja energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii była wyższa od prognozowanej o ponad 10%. Ale uwzględniwszy większe od zakładanego zużycie energii elektrycznej ogółem, według wstępnych danych w 2010 r. udział energii z odnawialnych źródeł w zużyciu ogółem był niższy niż 7%, podczas gdy celem było osiągnięcie wskaźnika 7,5%. Zrealizowano natomiast główny cel strategiczny dyrektywy 2001/77 Parlamentu Europejskiego i Rady, jakim było osiągnięcie w 2010 r. 7,5% udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energii pierwotnej. W 2010 r. wyniósł on 10,2%, czyli znacznie więcej niż wymagany poziom. Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że funkcjonujący od 2005 r. system wsparcia dla wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych jest efektywny. Tym niemniej realizacja celów wskaźnikowych wymaga utrzymania lub nawet wzmocnienia tego systemu.

NIK przeprowadziła również kilka kontroli dotyczących ewidencjonowania gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa o zasięgu lokalnym. M.in. zbadaliśmy ewidencjonowanie gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w województwie warmińsko-mazurskim. Zajmowaliśmy się zagospodarowaniem majątku przejść granicznych w województwie lubuskim po wejściu Polski do Strefy Schengen.

W trakcie kontroli ujawniliśmy nieprawidłowości polegające na zaniedbywaniu ustalania praw Skarbu Państwa do nieruchomości, braku aktualizacji wartości nieruchomości, szczególnie gruntowych. Stwierdziliśmy również brak programu zagospodarowania w przypadku przejętych nieruchomości będących budynkami, szczególnie obiektów na granicach państwa i byłych przejść granicznych, a także niezabezpieczenie ich przed zniszczeniem, mimo posiadania środków na tego typu działalność.

Najwyższa Izba Kontroli podejmuje kontrole z własnej inicjatywy, ale również na zlecenie niektórych organów państwa. W 2011 r. nie mieliśmy takich zleceń od prezydenta i premiera. Natomiast wpłynął wniosek Komisji Skarbu Państwa o przeprowadzenie kontroli dotyczącej zawierania umów na dostawy gazu ziemnego. Kontrola została podjęta. Obecnie kończą się czynności kontrolne. Prawdopodobnie w II półroczu zostanie przekazana informacja o jej wynikach.

Podjęliśmy również trzy kontrole doraźne na wniosek posłów. Były to: kontrola dotycząca prywatyzacji Poznańskich Zakładów Sprzętu Ortopedycznego, kontrola prawidłowości dokonania wyceny oraz przeprowadzenia sprzedaży 80% akcji Lubuskich Zakładów Aparatów Elektrycznych LUMEL SA, a także kontrola prawidłowości procesu prywatyzacji Fabryki Łączników Radom SA.

Przeprowadziliśmy również kilka innych kontroli doraźnych. Dotyczyły one m.in. prywatyzacji Kopalni Surowców Skalnych SA w Złotoryi na prośbę Związku Zawodowego Górników Skalnych. Na prośbę Delegatury Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrz-

nego przeprowadziliśmy kontrolę restrukturyzacji Fabryki Przyrządów i Uchwytów Bison-Bial SA w Białymstoku.

Uczestniczyliśmy także w posiedzeniach Komisji Skarbu Państwa. Według naszych wyliczeń, przedstawiciele Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji wzięli udział w 25 posiedzeniach. Na posiedzeniach komisji sejmowych były również prezentowane wyniki kontroli.

Chciałbym teraz wspomnieć o wynikach finansowych naszych kontroli. Choć nie jest to aspekt najważniejszy, ale istotny, na który Izba zwraca uwagę prowadząc kontrole. Wartość finansowych lub sprawozdawczych skutków nieprawidłowości ujawnionych w kontrolach przeprowadzonych w 2011 r. wyniosła ponad 119.000 tys. zł. Zasadniczą część tej kwoty stanowiły uszczuplenia środków lub aktywów. Była to kwota prawie 62.000 tys. zł, a 27.000 tys. zł – to kwota wydatkowana z naruszeniem zasad należytego zarządzania finansami.

Istotną pozycję rezultatów finansowych stanowiły korzyści finansowe w wysokości 1800 tys. zł. Kwota ta była wymieniona w kontroli realizacji prywatyzacji bezpośredniej przez wojewodów. Stwierdziliśmy, że pozostawała on na koncie depozytowym Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego. Na tę kwotę składały się wadia od trzech firm, które uczestniczyły w przetargach na sprzedaż przedsiębiorstw państwowych w latach 2007–2008. Termin wpłat na rachunek dochodów budżetowych upływał odpowiednio w 2008 r. i 2009 r., tj. w okresach, kiedy oferenci uchylili się od zawarcia umowy nabycia prywatyzowanych przedsiębiorstw państwowych. Stwierdziliśmy, że te kwoty nie były przekazywane na rachunek dochodów budżetowych przez 2–3 lata.

Wśród przykładowych ustaleń dotyczących kwot stanowiących naruszenia w gospodarowaniu środkami można wymienić kwotę 27.000 tys. zł. Chodzi o zaniżenie ceny rynkowej ruchomości objętych zastawami rejestrowymi. Dalej – kwota dotycząca trzech żurawi w opracowaniu wykonanym w postępowaniu kompensacyjnym przez zarządcę kompensacji wobec wycen przyjętych przez ARP na potrzeby zabezpieczenia pożyczek udzielonych Stoczni Gdynia SA. O ponad 14.000 tys. zł zawyżono wynagrodzenie zarządcy kompensacji wobec wynagrodzenia, jakie mogło być ustalone w związku z postanowieniami Prawa upadłościowego i naprawczego.

W ubiegłym roku Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji skierował 2 zawiadomienia do organów ścigania, a także 3 zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Pragnę poinformować Wysoką Komisję, że w 2012 r. Departament realizuje lub niebawem rozpocznie realizację 3 kontroli, które niewątpliwie będą leżały w zainteresowaniu Wysokiej Komisji. Są to: kontrola realizacji przedsięwzięć w systemie partnerstwa publiczno-prywatnego, kontrola restrukturyzacji przedsiębiorców finansowana z Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców, kontrola prywatyzacji Jastrzębskiej Spółki Węglowej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Czy w ramach dyskusji pan minister chciałby zabrać glos? Proszę uprzejmie.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa Jan Bury:

Chciałbym bardzo podziękować panu dyrektorowi za informację o kontrolach przeprowadzonych w 2011 r.

Chciałbym dodać kilka informacji, które – myślę – że są państwu potrzebne. Plan przychodów z prywatyzacji w 2011 r. zakładał osiągnięcie kwoty 15.000.000 tys. zł. Wykonanie na koniec roku wyniosło 13.000.600 tys. zł, co stanowiło 88% planu. Nie udało się w pełni zrealizować planu. Zabrakło ok. 2.000.000 tys. zł. Bowiem dwie zaplanowane prywatyzacje niestety nie zostały zrealizowane. Pierwszą była duża prywatyzacja Energi Gdańskiej przez PGE. UOKiK wydał decyzję wstrzymującą tę prywatyzację. Proces nie zostanie wznowiony. Minister skarbu państwa rozwiązał umowę z PGE. Sąd ostatecznie utrzymał w mocy decyzję UOKiK. Zatem ta prywatyzacja nie dojdzie do skutku także w najbliższych latach. Dla Energi Gdańskiej będzie przygotowana inna formuła prywatyzacji.

Drugą dużą prywatyzacją, która nie została zakończona w ubiegłym roku, przeciągnęła się na ten rok i została pozytywnie zakończona jest prywatyzacja Polfy Warszawa przez PHF. Prywatyzacja trwała dłużej niż zakładaliśmy, a umorzenie akcji PHF i wpływ środków do Ministerstwa Skarbu Państwa również się przedłużył. Zatem dopiero w tym roku te przychody będą formalnie zrealizowane w Ministerstwie Skarbu Państwa. Dlatego plan przychodów z prywatyzacji nie został zrealizowany na poziomie pierwotnie zakładanym przez ustawę budżetową i Ministerstwo Skarbu Państwa.

Wnioski zawarte w informacji NIK dotyczą m.in. sektora transportowego. Spółki tego sektora nie należą do podmiotów, które można łatwo sprywatyzować. W tym obszarze jest duża konkurencja prywatnych podmiotów. Nie jest łatwo znaleźć nabywców. Stąd minister skarbu państwa od dwóch lat realizuje – dość trudno – decyzje dotyczące komunalizacji w tym sektorze. W ubiegłym roku 9 lokalnych spółek PKS zostało skomunalizowanych na rzecz związków gmin, powiatów lub samorządów województw. Na dzień dzisiejszy w tej branży pozostały jeszcze 42 podmioty. One są w złożonej i trudnej sytuacji ekonomicznej oraz finansowej. Będziemy poszukiwać rozwiązań umożliwiających komunalizację i ewentualnie prywatyzację tych spółek w 2012 r. i 2013 r.

Jeśli chodzi o przemysł maszynowy, to – jak wspomniał pan dyrektor – na dzień dzisiejszy w tym sektorze są 53 spółki. W latach 2008–2012 sprzedano zaledwie 8 podmiotów, ale nie dlatego, że nie starano się, przeciwnie – włożono duży wysiłek, aby procesy prywatyzacji powiodły się. Ta branża jest obecnie w dość specyficznej, trudnej sytuacji. Spółki mają często złożoną sytuację ekonomiczną. Osiągają minimalny zysk, albo też – jak w ostatnich latach – notują stratę. Poszukiwanie nabywców na te spółki nie jest łatwe. One z pewnością są mniej atrakcyjne niż spółki z branży elektronicznej czy uzdrowiskowej, które są poszukiwane przez inwestorów.

Ciągle trwa restrukturyzacja w przemyśle obronnym oraz procesy konsolidacji tych spółek wokół Bumaru. Myślę, że przyniesie to pierwsze pozytywne efekty już w tym roku. W następnym roku będą również bardzo dobre efekty. Wydaje się, że w 2013 r. część Bumaru będzie przygotowana do mądrej restrukturyzacji, a podmioty zależne będą mieć lepszą kondycję finansową. Być może w ciągu najbliższych dwóch – trzech lat minister skarbu państwa rozważy koncepcję przewidującą upublicznienie części Bumaru i ewentualne sprywatyzowanie części akcji przez Giełdę Papierów Wartościowych.

Jeżeli chodzi o przemysł farmaceutyczny, to w tym obszarze jesteśmy praktycznie na finiszu prywatyzacji. Rzeczywiście mamy problemy z jedną mniejszościową spółką, która jest w naszym portfelu. Chodzi o Cefarm Rzeszów. Inwestor posiadający pakiet większościowy od kilku lat nie wyraża zainteresowania nabyciem pozostałej części akcji. Niestety, nie ma chętnego, który chciałby być partnerem mniejszościowym inwestora, który obecnie jest w Cefarmie Rzeszów. Umowa została tak skonstruowana, że de facto nie daje ministrowi większych możliwości zbycia tego aktywa. Inwestor – jak wspomniałem – nie wyraża zainteresowania jego nabyciem, a przede wszystkim nie wyraża zainteresowania nabyciem po cenie określonej w wycenie. Nie możemy zbyć tego aktywa poniżej wyceny, którą dysponuje Skarb Państwa.

Nie powiodła się kolejna prywatyzacja Cefarm Warszawa. Podczas ostatniej prywatyzacji inwestor parafował umowę z ministrem skarbu państwa, później ją aneksował i przesuwał termin zapłaty. W konsekwencji nie doszło do tej prywatyzacji. Minister skarbu państwa rozwiązał w tym roku parafowaną umowę z inwestorem. W bieżącym roku podejmiemy kolejną próbę prywatyzacji Cefarm Warszawa.

Natomiast sukcesem zakończyły się prywatyzacje – w tym i ubiegłym roku – Polfy Pabianice i Polfy Warszawa.

Jeśli chodzi o funkcjonowanie Polskiego Holdingu Farmaceutycznego, który dokonywał tych dwóch prywatyzacji, o czym jest mowa w uwagach, to – naszym zdaniem – PHF zrealizował już swoje zadania statutowe. Dlatego podjęliśmy w resorcie decyzję o likwidacji PHF. Dnia 2 lipca br. minister skarbu państwa podejmie ostateczną decyzję o likwidacji Polskiego Holdingu Farmaceutycznego, zresztą takie jest pokontrolne zalecenie NIK. Akcje Polfy Tarchomin, która jest obecnie własnością większości PHF, zostaną przeniesione do ministra skarbu państwa. Minister będzie bezpośrednio prywatyzował Polfę Tarchomin, mając ją pod pełną kontrolą.

Jeśli chodzi o odnawialne źródła energii, to w tym przypadku rola ministra skarbu jest pośrednia. Politykę w zakresie właścicielskim realizują spółki energetyczne. Wszystkie spółki energetyczne mają w swoim obszarze aktywności podmioty związane z odnawialną energetyką wodną, wiatrową czy zajmujące się energetyką biomasową. One są podmiotami zależnymi od czterech głównych spółek energetycznych. Zatem minister ma pośredni wpływ na politykę w tym obszarze. Tutaj potrzebna jest chyba większa aktywność resortu gospodarki, na którą bardzo liczymy. Bowiem od kształtu ustawy o odnawialnych źródłach energii zależy także pozycja finansowa i ekonomiczna wszystkich spółek energetycznych. Jeśli instrumenty wsparcia będą utrzymane na poziomie porównywalnym, jak w obecnie obowiązującej ustawie, to w tym obszarze energetyka będzie mieć dość duże przychody i będzie nadal realizować politykę budowania coraz większej liczby farm wiatrowych, wodnych czy też w innych obszarach odnawialnych. Natomiast w przypadku zmiany instrumentów wsparcia istnieje realne zagrożenie, że wyniki firm energetycznych mogą pogorszyć się i nie będziemy realizować polityki związanej z budowaniem odnawialnych źródeł energii.

Chciałbym bardzo podziękować panu dyrektorowi za informację na temat doraźnych kontroli w kilku spółkach. Dziękujemy Najwyższej Izbie Kontroli za dobrą współpracę w ubiegłym roku. Wszystkie wnioski zawarte w sprawozdaniu pokontrolnym NIK minister skarbu państwa przyjął do realizacji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Adam Szejnfeld (PO):

Dziękuję uprzejmie.

Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń.

Zamykam dyskusję.

Chciałbym przedstawić teraz projekt opinii Komisji Skarbu Państwa. Oto jego treść: „Opinia nr 2 Komisji Skarbu Państwa dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej uchwalona na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2012 r.

Komisja Skarbu Państwa na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2012 r. rozpatrzyła sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli za rok 2011 (druk nr 485) w zakresie właściwości Komisji Skarbu Państwa.

Po wysłuchaniu szczegółowych wyjaśnień przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, Komisja pozytywnie opiniuje powyższe sprawozdanie”.

Czy są uwagi do treści projektu opinii? Nie widzę zgłoszeń. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia opinii w proponowanym brzmieniu? Nie widzę zgłoszeń.

Wobec braku sprzeciwu uznaję, że przyjęliśmy opinię nr 2.

Dziękuje uprzejmie. Zamykam posiedzenie.